

1	HOVEDINNHOLDET I FORSLAGET	2
2	BAKGRUNN.....	3
2.1	OM DAGENS TILSYNSORDNING	3
2.2	NY LOV I 2008 – NY FORMÅLSBESTEMMELSE	4
2.3	UTREDNINGER.....	5
3	BEHOV FOR ENDRINGER	5
3.1	BEHOV FOR ULIKE FORMER FOR TILSYN.....	5
	<i>Risikobasert tilsyn.....</i>	<i>6</i>
	<i>Stikkprøveuttak.....</i>	<i>6</i>
	<i>Annet grunnlag</i>	<i>6</i>
3.2	TILSYN MED INTERNKONTROLL.....	6
3.3	LETTE BRUKERS ANSVAR.....	7
3.4	SÆRLIG OM MOBILE MÅLEREDSKAPER.....	7
4	DE ENKELTE ENDRINGENE	7
4.1	BRUKERS ANSVAR, § 5-1.....	7
4.2	HENSIKTMESSIG TILSYN, § 5-2.....	8
4.3	INTERNKONTROLL, § 5-4	8
4.4	OPPFØLGINGSKONTROLL, § 5-5.....	9
4.5	BRUKERS PLIKTER, § 5-6.....	9
4.6	ØVRIGE ENDRINGSFORSLAG	9
5	ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER.....	10
5.1	ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER	10
5.2	ØKONOMISKE KONSEKVENSER.....	10

1 HOVEDINNHALDET I FORSLAGET

Forslag til endringer i forskrift 20. desember 2007 nr. 1723 om målenheter og måling sendes med dette til høring. Endringer i forskrift om målenheter og måling fastsettes av Nærings- og handelsdepartementet med hjemmel i lov 26. januar 2007 nr. 4 om målenheter, måling og normaltids §§ 10 og 17.

Samtidig sendes forslag til endringer i 12 instrumentspesifikke forskrifter til høring. Disse vedtas av Justervesenet med hjemmel i lov 26. januar 2007 nr. 4 om målenheter, måling og normaltids §§ 7 og 10.

Høringsnotatet er utarbeidet av Justervesenet og Nærings- og handelsdepartementet i samarbeid.

Forslaget innebærer at Justervesenet kan fastsette ulike former for tilsyn som er bedre tilpasset de ulike tilsynsområdene og brukerne av måleredskaper. Vi foreslår at regelverket endres slik at det åpner for å bruke flere og andre tilsynsformer enn i dag, herunder valg av hva det føres tilsyn med og utførelsen av selve tilsynet. Endringsforslaget medfører ikke endringer i tilsynsaktiviteten på det enkelte området, men gir Justervesenet mulighet til å innføre andre typer tilsyn som bedre kan bidra til tilfredsstillende nøyaktige måleresultater og effektiv bruk av samfunnets ressurser.

Forslaget til endringer inneholder også en forbedring i kravene som stilles til brukere ved at regelverket blir lettere å etterleve. Endringen vil dermed også bidra til regjeringens forenklingsarbeid. Dagens regelverk er formulert på en måte som gjør det vanskelig for brukere av måleredskaper å etterleve reglene om gyldig godkjenning av måleredskapet. Forslaget om at bruker til enhver tid skal være ansvarlig for at måleredskapet tilfredsstiller regelverket, er tilpasset brukers behov og gjør det enklere for bruker å følge regelverket.

Konkret foreslår vi følgende:

- Bestemmelsene om tidsbegrenset godkjenning oppheves. Det innebærer at utgangspunktet for Justervesenets tilsyn blir måleloven § 20. I forskriften innføres en bestemmelse om at Justervesenet kan føre periodisk tilsyn med måleredskaper. Dette gir Justervesenet større fleksibilitet i valg av tilsynsform; periodisk tilsyn, risikobasert tilsyn, stikkprøveuttak eller tilsyn basert på annet grunnlag. Den konkrete formen for tilsyn fastsettes av Justervesenet i de underliggende instrumentspesifikke forskriftene.
- Endrede bestemmelser om brukers ansvar slik at bruker er ansvarlig for at måleredskapet til enhver tid oppfyller forskriftskravene.
- Endrede bestemmelser om tilsyn, og om hvor tilsynet skal finne sted for mobile måleredskaper og om hvilke konsekvenser ikke utført tilsyn får.
- Det innføres en ny bestemmelse om at brukeren av måleredskapet plikter å forsikre seg om at måleredskapet brukes innenfor de angitte belastningsgrensene.
- Justervesenet gis hjemmel til å pålegge brukere krav til internkontroll.
- Endringer i 12 instrumentspesifikke forskrifter der dagens bestemmelser om gyldighetsperiode erstattes av mer fleksible regler om tilsynsperiode.

Endringsforslagene gjelder først og fremst krav som er fastsatt i kapittel 5 i forskrift om målenheter og måling. For å få et mer brukervennlig og helhetlig regelverk, foreslår vi også

språklige endringer i eller opphevelse av flere bestemmelser i kapittel 5. Vi foreslår også å flytte henvisningene til de instrumentspesifikke forskriftene til kapittel 3 *Måleredskap, målemetoder og bruksformål det stilles krav til*. Vi foreslår også enkelte endringer i definisjoner og begrepsbruk i forskrift om målenheter og måling kapittel 1 og 6.

Endringene i forskrift om målenheter og måling medfører behov for endringer i flere instrumentspesifikke forskrifter. De aktuelle endringene i de instrumentspesifikke forskriftene sendes til høring sammen med den sentrale forskriften.

Følgende endringsforslag sendes med dette på høring:

- ♣ Forslag til endringer i forskrift 20. desember 2007 nr. 1723 om målenheter og måling.
- ♣ Forslag til endringer i følgende instrumentspesifikke forskrifter:
 - Forskrift 21. desember 2007 nr. 1737 om krav til automatiske diskontinuerlige summeringsvekter
 - Forskrift 21. desember 2007 nr. 1747 om krav til automatiske gravimetriske fyllemaskiner
 - Forskrift 21. desember 2007 nr. 1741 om krav til automatiske jernbanevekter
 - Forskrift 21. desember 2007 nr. 1742 om krav til instrumenter for automatisk veiing av enkeltmengder (catchvekter)
 - Forskrift 21. desember 2007 nr. 1736 om krav til transportbåndvekter
 - Forskrift 21. desember 2007 nr. 1746 om krav til instrumenter til flerdimensjonale målinger
 - Forskrift 21. desember 2007 nr. 1738 om krav til gjennomstrømningsmålere
 - Forskrift 21. desember 2007 nr. 1735 om krav til ikke-automatiske vekter
 - Forskrift 21. desember 2007 nr. 1740 om krav til lengdemålingsinstrumenter
 - Forskrift 21. desember 2007 nr. 1739 om krav til materielle lengdemål
 - Forskrift 21. desember 2007 nr. 1734 om krav til målekar for fisk
 - Forskrift 1. oktober 2009 nr. 1226 om krav til taksametre

2 BAKGRUNN

2.1 Om dagens tilsynsordning

For å sikre tilfredsstillende nøyaktige måleresultater gjennomfører Justervesenet tilsyn og kontroll med måleredskaper. Begrepet tilsyn dekker all aktivitet eller virkemiddelsbruk som iverksettes for å følge opp regelverkets intensjon (jf. måleloven § 20). Kontroll er en sentral del av tilsynet, og defineres som undersøkelser av om et måleredskap oppfyller kravene som er fastsatt i regelverket. Ved kontroll undersøkes også om godkjenning har falt bort og om all nødvendig dokumentasjon foreligger. Sentrale krav til de ulike måleredskapene står i de instrumentspesifikke forskriftene.

Godkjenning av måleredskaper er todelt. Måleredskaper skal godkjennes både *før de selges* og *under bruk*. Kontroll av måleredskaper før de selges på markedet gjøres av tekniske kontrollorgan på oppdrag fra produsent. (På noen områder er Justervesenet teknisk kontrollorgan.) Endringsforslagene i høringsnotatet gjelder bare tilsyn ved *bruk* av måleredskapet.

Justervesenets tilsynsavdeling foretar lovpålagt tilsyn med måleredskapene under bruk. Forskrift om målenheter og måling fastsetter hvilke måleredskaper som er underlagt tilsyn. Justervesenet fører tilsyn med rundt 70 000 måleredskaper. Utgangspunktet for tilsynet er for de aller fleste måleredskaper en fastsatt gyldighetsperiode, såkalt periodisk kontroll. Periodisk tilsyn utføres stort sett med 1-4 års intervaller. Gyldighetsperioden for de enkelte måleredskapene fastsettes i de instrumentspesifikke forskriftene.

Tilsynet gjøres der måleredskapet er installert og er som regel avtalt på forhånd. Tilsynet utføres vanligvis i form av en måleteknisk kontroll der måleresultater blir kontrollert mot Justervesenets normaler. Måleredskaper som godkjennes, skal merkes med godkjenningssmerke. For mobile måleredskaper blir tilsynet gjennomført på avtalt sted. Justervesenet har også hjemmel i forskrift til å fastsette tillegg til kontrollordningen og særskilte kontrollordninger for måleredskaper som ikke faller inn under ordningen.

I tillegg utføres oppfølgingskontroller når den tidsbegrensede godkjenningen faller bort før gyldighetsperioden er over.

Når gyldighetsperioden løper ut, skal måleredskapet godkjennes av Justervesenet samme kalenderår som godkjenningen utløper. Hvis ikke Justervesenet har gitt ny godkjenning, skal bruker kontakte Justervesenet for avtale om kontroll. Måleredskapet er kun lovlig å bruke hvis bruker har kontaktet Justervesenet. Måleredskapet forfaller til kontroll samtidig som Justervesenet besøker bedriften. For at tilsynet skal kunne utføres mest mulig effektivt, gjennomføres tilsynet på seriereiser.

Brukeren av måleredskapet er i tillegg pålagt en generell aktsomhetsplikt slik at vedkommende skal påse at måleredskapet tilfredsstiller kravene som stilles i regelverket. Hvis uregelmessigheter ikke kan rettes, skal brukeren ta måleredskapet ut av bruk.

I tillegg til tilsyn i form av ordinær periodisk kontroll, fører Justervesenet i noen tilfeller andre typer tilsyn. Ved fiskemottak utfører Justervesenet også tilsyn basert på risikovurderinger. Justervesenet utfører også aksjonsbaserte tilsyn og tilsyn basert på stikkprøveuttak, bl.a. av taksametre. For elektrisitetsmålere er det fastsatt en særskilt kontrollordning som baserer seg på en kombinasjon av stikkprøveuttak og internkontroll. Justervesenet utfører også noe tilsyn med dokumentasjon knyttet til måleresultater.

Justervesenets egne prioriteringer mellom tilsynsoppgaver, der etaten prioriterer områder der nytteverdien av tilsynet vurderes som høy sammenlignet med ressursbruken, har de siste årene medført en gjennomføringsgrad av periodiske kontroller på mellom 68 og 85 % innenfor det enkelte kalenderår.

2.2 Ny lov i 2008 – ny formålsbestemmelse

Lov om målenheter, måling og normaltid (måleloven) trådte i kraft 1. januar 2008. Bakgrunnen for lovarbeidet var et ønske om å flytte fokus fra selve måleredskapet til måleresultatet i tillegg til generelt behov for modernisering av det gamle regelverket. Det var også behov for å øke effektiviteten i tilsynet.

Formålsbestemmelsen i måleloven sier at: *Loven skal bidra til at målinger og måleresultater er tilfredsstillende nøyaktige ut fra formålet om effektiv bruk av samfunnets ressurser og ivaretagelse av beskyttelsesverdige interesser.* Både grunnlaget for valget av hva det føres tilsyn med og utførelsen av selve tilsynet, skal vurderes i lys av formålet. Både gjeldende og nytt regelverk skal vurderes med utgangspunkt i formålsparagrafen.

Med ny lov ble reguleringsmetoden og regelverksstrukturen endret og forenklet, og det var derfor nødvendig å revidere underliggende forskrifter. De generelle bestemmelsene om målenheter og måling ble forenklet og samlet i forskrift om målenheter og måling. Selv om forskriftsstrukturen ble endret, ble det imidlertid gjort få materielle endringer.

2.3 Utredninger

Siden lovendringen i 2008 har Justervesenet utført flere utredninger på ulike områder for eventuelt å avdekke behov for endringer i regelverk eller tilsyn. Det er gjort utredninger om blant annet taksametre i drosjer, fiskeindustrien, ferdigpakninger, oljeindustrien, bergverksindustrien og dagligvarebransjen. Noen av utredningene ble initiert av NHD, mens andre har Justervesenet gjennomført på eget initiativ.

I gjennomgangen av de ulike tilsynsområdene, konkluderes det i utredningene med at andre tilsynsformer enn periodisk kontroll (med tidsbegrenset godkjenning) kan bidra bedre til å etterleve formålet med måleloven. Utredningene om målinger i fiskeindustrien og for ferdigpakninger konkluderer blant annet med at tilsyn basert på risikovurderinger gir et mer effektivt tilsyn. Utredningen for dagligvarebransjen konkluderer med at tilsyn basert på stikkprøver er et mer effektivt tilsyn en dagens periodiske kontroll.

3 BEHOV FOR ENDRINGER

3.1 Behov for ulike former for tilsyn

Forskrift om målenheter og måling legger imidlertid ikke til rette for å kunne velge ulike tilsynsformer. Det at en bestemt tilsynsform er fastsatt i forskrift om målenheter og måling, står etter vår vurdering i veien for et mer effektivt tilsyn. Vi mener at det er behov for å endre regelverket slik at det åpner for at det kan brukes flere og andre tilsynsformer enn i dag, herunder valg av hva det føres tilsyn med og utførelsen av selve tilsynet.

Dette endringsforslaget medfører ikke endringer i tilsynsaktiviteten på det enkelte området, men gir Justervesenet mulighet til å innføre andre typer tilsyn som bedre kan bidra til tilfredsstillende nøyaktige måleresultater og effektiv bruk av samfunnets ressurser.

Vi foreslår dermed at fastsettelse av tilsynsform i forskrift om målenheter og måling § 5-2 oppheves slik at Justervesenet med hjemmel i måleloven § 20 selv kan fastsette egnet tilsynsform i de underliggende instrumentspesifikke forskriftene. Hvis fremtidige utredninger viser at en annen form for tilsyn er mer hensiktsmessig, sendes endringer i instrumentspesifikke forskrifter til alminnelig høring.

Nye tilsynsformer som kan være aktuelt å ta i bruk er risikobasert tilsyn og tilsyn basert på stikkprøveuttak. Det kan også på sikt bli utviklet tilsynsformer basert på annet grunnlag.

Risikobasert tilsyn

Risikobasert tilsyn innebærer at det føres tilsyn med brukerne av de måleredskapene som vurderes å ha høyest risiko. Risikobasert tilsyn kan innebære hyppigere tilsyn hos dem med høyest risiko sammenlignet med dem med lavere risiko. Risikobasert tilsyn kan gjennomføres som uanmeldte tilsyn, avtalte tilsyn eller et periodisk tilsyn der perioden mellom to tilsyn er bestemt av risiko.

Risikobasert tilsyn vil tas i bruk der utredninger viser at denne formen for tilsyn best bidrar til tilfredsstillende nøyaktige målinger og effektiv bruk av samfunnets ressurser. Risiko vurderes som produktet av sannsynlighet for feil i målinger og konsekvensen av feil i målinger. (I økonomisk teori: forventet feilkonsekvens.) Før risikobasert tilsyn kan tas i bruk, må det avdekkes risikofaktorer og utvikles et vurderingssystem knyttet til det enkelte område. Vurderingssystemet må være transparent og gi insentiver til redusert risiko.

Stikkprøveuttak

Tilsyn basert på stikkprøve medfører et tilfeldig uttak av tilsynsobjekter, slik at det for brukerne alltid vil være en mulighet for tilsyn. Stikkprøvebasert tilsyn tas i bruk på områder der utredninger viser at denne formen for tilsyn er mest effektivt.

Annet grunnlag

Nye utredninger kan vise at andre former for tilsyn er mest effektivt, og forskriften bør dermed også legge til rette for andre tilsynsformer enn dem vi bruker i dag.

3.2 Tilsyn med internkontroll

I noen tilfeller er det mer hensiktsmessig å føre tilsyn med bedriftens kvalitetssystem og rutiner for internkontroll enn å utføre periodisk måleteknisk kontroll. Tilsyn med internkontroll er spesielt aktuelt der kontroll med måleredskaper er praktisk vanskelig eller der bedrifter har egne kvalitetssystemer for kontroll med måleresultater.

I måleloven § 17 er det fastsatt at departementet i forskrift kan bestemme at de ansvarlige etter loven *selv skal iverksette konkrete tiltak for å sikre etterlevelse av regelverket*. Dette er blant annet ment å omfatte internkontroll. Departementet har ikke fastsatt slike forskrifter.

I forskrift om målenheter og måling § 5-1 har Justervesenet hjemmel til å fastsette *tillegg til kontrollordningen eller andre kontrollordninger* (for måleredskaper som ikke faller inn under kontrollordningen). Dette ble tatt inn i bestemmelsen bl.a. for å gi Justervesenet adgang til å pålegge nettselskaper krav til internkontroll med elektrisitetsmålere (forskrift 28. desember 2007 nr. 1753 om krav til elektrisitetsmålere).

Vi foreslår å endre forskriften slik at Justervesenet kan pålegge bruker internkontroll. I virksomheter som har internkontroll vil denne formen for tilsyn innebære en forenkling. En periodisk kontroll er ofte forstyrrende for produksjonen, mens tilsyn med internkontrollsystemet reduserer behovet for tilrettelegging under selve kontrollen. Tilsyn med internkontroll kan også gjøres som gjennomgang av innsendt dokumentasjon. For virksomheter med mange måleredskaper, kan tilsyn med internkontroll totalt sett også bety lavere gebyrer.

For virksomheter som har kvalitetssystemer som innebærer internkontroll, er det ønskelig at Justervesenets tilsyn i større grad gjennomføres som kontroll med internkontrollsystemene.

3.3 Lette brukers ansvar

Dagens regelverk er ment å ansvarliggjøre bruker ved at bruker selv skal påse at måleredskapet til en hver tid har gyldig godkjenning. Bestemmelsen er formulert slik at godkjenningen faller bort etter godkjenningsperiodens utløp, og at måleredskapet deretter er ulovlig å bruke med mindre bruker har avtalt ny kontroll med Justervesenet. Dette fungerer imidlertid ikke godt i praksis. Kun et fåtall av brukerne kontakter Justervesenet for å avtale ny kontroll når godkjenningsperioden har løpt ut. Måleredskapet brukes dermed i praksis ulovlig. Justervesenets kontakt med brukerne viser at de opplever det som uoversiktlig at Justervesenet kommer på tilsyn når Justervesenet selv bestemmer, men at brukeren selv må bestille tilsyn dersom Justervesenet ikke kommer.

Justervesenet har heller ikke ressurser til å gjennomføre enkeltkontroller, og ny kontroll blir normalt først utført ved neste planlagte seriereise. Resultatet er at mange måleredskaper i perioder brukes både ulovlig og uten godkjenning. Det er i dag ingen sanksjoner knyttet til denne formen for ulovlig bruk.

Dette systemet undergraver det måletekniske regelverket, og det er også en uønsket situasjon at regelverkets utilstrekkelighet skaper lovbrutere. Vi foreslår derfor å lette brukers ansvar ved å endre regelverket slik at bruker er ansvarlig for at måleredskapet til enhver tid tilfredsstillende de kravene som stilles i regelverket. Når bruker ikke lenger må kontakte Justervesenet når godkjenningen løper ut, blir det enklere for bruker å følge regelverket. Lovgivningen tilpasses dermed brukerens behov.

3.4 Særlig om mobile måleredskaper

For mobile måleredskaper, for eksempel måleredskaper som er påmontert biler, gjøres det avtaler med Justervesenet om hvor og når tilsyn skal finne sted. For taksametre er det regulert i taksameterforskriften at måleredskapet forfaller til kontroll på tidspunktet for avtalen med Justervesenet. Dersom tilsyn hindres, er måleredskapet ikke lenger godkjent og dermed ikke lovlig å bruke. I tillegg blir bruker gjennom forskrift om målenheter og måling ilagt et gebyr for ikke å ha møtt til pålagt kontroll.

For andre mobile måleredskaper enn taksametre, er sanksjonene annerledes. På samme måte som for taksametre, ilegges bruker gjennom forskrift om målenheter og måling et gebyr hvis vedkommende ikke møter opp til avtalt tilsyn. Andre mobile måleredskaper enn taksametre vil imidlertid fortsatt være lovlig å bruke. Det er dermed behov for en bestemmelse i forskrift om målenheter og måling som gjelder alle mobile måleredskaper tilsvarende det som er fastsatt for taksametre.

4 DE ENKELTE ENDRINGENE

4.1 Brukers ansvar, § 5-1

Vi foreslår en bestemmelse i forskrift om målenheter og måling § 5-1 som fastslår at bruker er ansvarlig for at måleredskapet til en hver tid oppfyller kravene i forskriften, de instrumentspesifikke forskriftene, samsvarserklæringen og andre krav gitt i og i medhold av måleloven. Brukers ansvar er uavhengig av Justervesenets tilsyn på området.

4.2 Hensiktsmessig tilsyn, § 5-2

Vi foreslår at dagens bestemmelse i forskriften § 5-2 om tidsbegrenset godkjenning oppheves. Det innebærer at utgangspunktet for Justervesenets tilsyn blir måleloven § 20. I forskriften innføres en bestemmelse som sier at Justervesenets tilsyn under bruk kan være periodisk. Denne endringen innebærer at Justervesenet kan føre ulike former for tilsyn på forskjellige områder med utgangspunkt i hva som best bidrar til tilfredsstillende nøyaktige måleresultater og effektiv bruk av samfunnets ressurser. De forskjellige tilsynsformene er nærmere beskrevet ovenfor.

På områder der bruk av periodisk tilsyn videreføres, foreslår vi at det opprettes *tilsynsperioder*, jf. § 5-2. Tilsynsperioden settes til det tidsintervallet som minst må løpe mellom to periodiske tilsyn, og gir bruker forutsigbarhet for intervallene mellom gebyrene. Tilsynsperioder skal ikke være til hinder for at annet tilsyn kan foretas i løpet av tilsynsperioden. Dette gjelder også annet gebyrbelagt tilsyn. Den konkrete tilsynsperioden for måleredskapet fastsettes i instrumentspesifikke forskrifter.

Dette vil gjelde alle områder der det i dag er opprettet gyldighetsperioder med mulig unntak for vekter som benyttes i dagligvarebransjen, der Justervesenet planlegger høring om endret tilsynsform høsten 2013.

Opprettelse av tilsynsperioder sammen med oppheving av godkjenningsordningen betyr at bruker kan etterleve sitt ansvar selv om Justervesenet ikke kommer på periodisk tilsyn innenfor et forhåndsbestemt tidsintervall.

Vi foreslår å tilpasse dagens effektivitetsbestemmelse (§ 5-8) og flytte den til § 5-2. Forslag til ny formulering gir Justervesenet hjemmel til å gjøre unntak fra opprettet tilsynsperiode hvis det av praktiske hensyn er mest effektivt å gjennomføre tilsyn før perioden er utløpt.

Bestemmelsene om hvor tilsyn skal finne sted (dagens § 5-7) foreslås videreført i § 5-2, men med noen språklige endringer.

Vi foreslår en bestemmelse i § 5-2 fjerde ledd om hvor tilsynet skal foretas for mobile måleredskaper.

Det er avgjørende for Justervesenets effektivitet at tilsynet kan gjennomføres som planlagt. Justervesenets kontrollører opplever enkelte ganger at brukere trenerer tilsynet. Slike utsettelse fordyrer Justervesenets virksomhet. Det er derfor viktig at bruker bidrar til at tilsynet blir gjennomført. Vi foreslår derfor at måleredskapet ikke lenger skal være lovlig å bruke dersom bruker hindrer Justervesenet i å gjennomføre tilsyn.

4.3 Internkontroll, § 5-4

I § 5-4 foreslår vi å gi Justervesenet hjemmel til i forskrift eller enkeltvedtak å pålegge bruker krav til internkontroll. Justervesenet planlegger å fastsette en generell internkontrollforskrift som grunnlag for tilsynet.

4.4 Oppfølgingskontroll, § 5-5

Utredninger viser at det ikke alltid er effektiv ressursbruk å foreta oppfølgingskontroll. Bestemmelsene om at Justervesenet skal utføre oppfølgingskontroll foreslås derfor endret til at Justervesenet *kan* utføre oppfølgingskontroll. Justervesenet kan dermed utføre oppfølgingskontroll bare der det vurderes som nødvendig. Oppfølgingskontroll blir da ikke lenger påkrevd for at måleredskapet skal være lovlig å bruke etter plombebrudd eller annen påvirkning av essensielle måletekniske egenskaper.

4.5 Brukers plikter, § 5-6

Hvis tilsyn avdekker feil bruk av måleredskapet, har Justervesenet hjemmel i måleloven § 10 til gjennom enkeltvedtak å fastsette nærmere krav om riktig bruk samt krav for å forhindre endringer av måleredskapet som gjør det uegnet til bruk.

For å lette håndhevelsen av regelverket ved slike feil, foreslår vi en bestemmelse som fastsetter brukers plikter på områder som ofte er gjenstand for enkeltvedtak, jf. forskriften § 5-6. Bestemmelsen utformes slik at bruker plikter å forsikre seg om at måleredskapet kun brukes innenfor angitt minimums- og maksimumsbelastning. Vi foreslår også en bestemmelse som sier at måleredskapet eller utstyr i tilknytning til måleredskapet ikke må endres slik at det muliggjør manipulasjon.

4.6 Øvrige endringsforslag

Følgende bestemmelser i kapittel 5 i forskriften videreføres, men med språklige endringer:

- ◆ brukers aktsomhetsplikt
- ◆ plikt til å rette mangler og gi melding til Justervesenet
- ◆ bestemmelser om plikter for den som utfører reparasjon, vedlikehold eller annet oppdrag på et måleredskap
- ◆ bestemmelser om brukers medvirkningsplikt ved tilsyn
- ◆ hvilken dokumentasjon som skal fremlegges
- ◆ bestemmelser om retting og midlertidig brukstillatelse

Bestemmelsen i dagens § 5-2, 3. ledd forelås tatt ut av forskrift om målenheter og måling og overføres til ny instrumentspesifikk forskrift som regulerer måletanker på land og skipstanker. Den instrumentspesifikke forskriften sendes til egen høring.

Bestemmelser om merking av måleredskaper videreføres som en ordning der Justervesenet kan merke måleredskaper på samme måte som i dag, når tilsyn er utført.

Bestemmelsen angående depotnormaler foreslås tatt ut av forskrift om målenheter og måling, og det foreslås at det tas inn en ny bestemmelse som fastsetter at det i avtale mellom Justervesenet og bruker kan bestemmes at brukers utstyr kan anvendes ved tilsyn. Justervesenet kan i avtalen fastsette nødvendige krav til slikt utstyr.

Bestemmelser om foreløpig undersøkelse i dagens § 5-9 brukes ikke og foreslås opphevet.

5 ØKONOMISKE OG ADMINISTRATIVE KONSEKVENSER

5.1 Administrative konsekvenser

Endrede tilsynsformer kan medføre behov for annen type kompetanse enn det Justervesenet har i dag. Ny og annen kompetanse kan skaffes gjennom opplæring av dagens ansatte eller ved å rekruttere supplerende kompetanse.

For brukerne av måleredskapene, vil endringsforslaget medføre forenklinger i og med at de ikke lenger må følge opp manglende periodisk tilsyn med å kontakte Justervesenet for avtale om tilsyn. Endringsforslaget medfører dermed at det blir enklere for bruker å overholde kravene i regelverket.

5.2 Økonomiske konsekvenser

Justervesenets tilsyn skal dekkes av gebyrer til brukerne. Grunnlaget for beregning av størrelsen på de ulike gebyrene er prinsippet om at de differensierte gebyrene skal gjenspeile kostnadene knyttet til tilsyn på de ulike områdene. Krysssubsidiering mellom brukergrupper skal derfor ikke forekomme.

Endringsforslaget vil ikke i seg selv ha økonomiske konsekvenser i form av endrede gebyrer. I første omgang videreføres tilsynsaktiviteten på dagens nivå.

Når Justervesenet legger til rette for andre tilsynsformer som antas å bidra til et mer effektivt tilsyn, vil det kreve andre former for finansiering enn dagens modell med et fastlagt gebyr per tilsyn. På områder hvor det på sikt vil bli fastsatt tilsyn basert på risikovurderinger eller stikkprøveuttak, vil gebyr i form av årsgebyr vurderes, eventuelt i kombinasjon med annet gebyr. Dersom tilsyn med internkontroll tas i bruk, vil dette innebære besparelser for virksomhetene det gjelder. På sikt kan gebyrene sannsynligvis samlet sett reduseres.

Endringsforslaget medfører at Justervesenets IT-system må oppdateres for å håndtere innføring av tilsynsperioder i stedet for godkjenningsperioder. Oppgradering av IT-systemet er under planlegging, og nødvendige oppgraderinger knyttet til endringsforslaget vil bli gjort sammen med en helhetlig utvikling av IT-systemet.

I dag bruker noen tilsynsobjekter Justervesenets regelmessige tilsyn som del av eget kvalitetssystem. Dersom dagens periodiske kontroller forsvinner for flere områder, vil det ikke lenger blir ført regelmessig tilsyn. Selv om Justervesenet fremdeles har anledning til å påta seg kontrolloppgaver i tillegg til lovpålagt tilsyn, kan brukerne måtte finne andre til å kontrollere måleredskapene. Dette kan føre til fremvekst av virksomheter som tilbyr kontroll av måleredskaper og måleresultater.